

1901-1971

**70 let
včelařského života
v Kladně**

70 let
včelařského života
v Kladně

1901 - 1971

Kde roste asi onen květ,
chtěl bych jej utrhnout,
květ, z něhož pijí včely med
pro první jarní pouť.

Kde roste asi onen květ
a kde je ten úl,
pár šťastných let . . . pár šťastných let
mi v dětství uhranul.
Když skane med na lačný ret
žijeme po dětsku . . .

O dětství teskně rozvažují teď,
je konec, už si hlavy nelam.
Jen ještě jednou včelám závidět,
jen ještě jednou záviděti včelám.

(Z poesie Jaroslava Seiferta.)

Úvodem

Včelařství má v našich zemích bohatou tradici. Je to ušlechtilá a užitečná záliba. Poskytuje včelaři možnost, aby zde uplatnil svoji dovednost a vynalézavost a poskytuje stále plno námětů ke studiu tajů života v úle.

Práce na včelíně dává včelařům uklidnění a rozptýlení po každodenní práci v zaměstnání, přináší jim radost z vykonané práce i užitek. Vzduch kolem úlů, uprostřed zeleně, je prosycen vůní květin, medu, vosku a propolisu a má příznivý vliv na zdraví člověka.

Včely musí člověk milovat, musí pracovat s nadšením. Pak jej neodradí ani zlé doby, ani roky nepříznivé na snůšku. Vždyť láska ke včelám vše vynahradí.

Členové výboru se v posledních letech snažili vzdát hold všem těm, kteří se zasloužili o to, aby naše základní organizace stála na čestném místě mezi včelařskými organizacemi. Považovali za svoji povinnost ukázat na práci předcházejících generací a vyzdvihnout přínos kladenských včelařů pro celou společnost.

V jubilejním roce 70letého trvání organizace předkládáme veřejnosti přehled o životě a práci včelařů v Kladně a v jeho okolí. Dlouhá léta neměla organizace, kromě zápisů z některých schůzí a besed, žádné dokumenty. Teprve v roce 1964 se započalo se sestavováním kroniky. Této práce se ujala přítelkyně Marie Taušová. Nehleděla na svůj vysoký věk a s velkou láskou a nadšením šla po stopách dějin kladenské organizace. Shrnula všechny dostupné materiály. Zachytila všechny zajímavosti, které se za minulá léta v naší včelařské společnosti udály.

Již v roce 1966, při oslavě 65 let trvání ZO, byla odevzdána kronika, zachycující život organizace od jejího založení v roce 1901. Za tuto práci, kterou naše kronikářka konala s láskou ke včele a s úctou ke včelařství, jí patří dík včelařů.

V tomto almanachu uvádíme výtah z historie našeho spolku. Včelařský život se v Kladně udržel i v letech nepříznivých — v letech válečných. Členové svou účastí na schůzích a svou činností dokazovali, že jdou stále ve šlépějích našich předků.

Děkuji všem funkcionářům, důvěrníkům a členům organizace za jejich práci pro naše včelařství. Děkuji též všem manželkám našich včelařů a manželům našich včelařek a všem ostatním členům včelařských rodin, že dopřávají času těm, kteří včelaří, aby se plně mohli věnovat této zálibě. Vždyť med je sladkou odměnou celé rodině. Važme si tohoto daru přírody a našich včeliček a nedopustíme, aby tato cenná látka byla v naší stravě opomíjena.

A příštím generacím včelařů přeji hodně zdaru v pokračování naší práce pro rozvoj včelařství na Kladensku.

Únor 1971.

DAGMAR BROŽOVÁ
jednatelka

Průběh spolkového života v kladenské organizaci během 70 let

V polovině 19. století byl v Čechách jediný včelařský spolek, který v roce 1852 založil, pro německé kraje severních Čech, snaživý včelař-farář Jan Nepomuk Oettl (1801—1866), který měl veliké zásluhy o rozšíření včelařství v německých krajích naší vlasti.

Po roce 1860 ozývaly se již hlasy mezi českými včelaři, kteří se mocně domáhali zřízení českého spolku, který by je nejen sdružoval, ale také i všemožně podporoval rozkvět včelařství.

Již v roce 1864 byl založen v Chrudimi „První český spolek včelařský“. A brzy následovaly další.

V podbudečské krajině, v blízkosti Kladna, scházeli se včelaři od roku 1859 v kolečském háječku u domku železničního strážníka a založili zde plemennou stanici k pěstování královny vlašského plemene.

Tehdejší kolečští včelaři byli sdruženi kolem místního faráře Josefa Mottla (1827—1884). Mezi nimi byli též Josef Franc a František Švarc, kteří tehdy hostili na svých včelínech vynikající české včelaře, jako Ferdinanda Lišku, Josefa Sirůčka, Josefa Hausmana aj. Josef Sirůček začal včelařiti v roce 1860, jako kaplan v Tachlovicích, se dvěma kláty včel. Později působil též v Lidicích, kde měl až 50 včelstev.

Válka pruská r. 1866 přerušila veškeré společné pěstování včel. Páter Josef Mottl byl přeložen do Kladna, kde zdárně působil po dvacet let. Zde zemřel a byl pochován roku 1884. [Zpracoval též historii Kladna „Kladno — město a statek“, vyd. r. 1850.]

Roku 1879 obnovil opět práce na povznesení včelařství v krajině pod slavnou Budčí Václav Švarc (1853—1920).

Na mnohých místech vznikly opět další včelařské spolky. Touto myšlenkou se obírali i včelaři ve Stehelčevsi (také Stehelčoves či Stelčoves), blízko Kladna. Vedle sčítání lidu v roce 1880 bylo provedeno i sčítání domácích zvířat a včelstev. Ze sčítacích archů, uložených v archivu v Kladně, je patrné, že ve Stehelčevsi bylo tehdy 20 včelstev.

Stehelčevští včelaři se scházeli v místnostech hostinského pana Poláka. Několik milovníků včel si umínilo založiti i zde,

podle vzoru jiných, včelařský spolek. Podnět k tomu dal hlavně učitel tamní školy pan František Svoboda.

Po dlouhých předběžných schůzích a jednáních byl s konečnou platností povolen výnosem místodržitelství ze dne 11. května 1901 pod číslem 82898 „Spolek včelařský pro okres kladenský se sídlem ve Stehelčovsi, pošta Brandýsek“.

Již 17. května 1901 byla svolána schůze a byl zvolen prozatímní výbor. Předsedou byl zvolen František Svoboda. Z této schůze byla podána Zemskému ústř. včel. spolku v Praze tato zpráva: „V květnu ustavil se včelařský spolek pro okres kladenský se sídlem ve Stehelčovsi, p. Brandýsek a k ZÚSV v Praze přistoupil a pro své členy spolkový časopis předplatil.“

26. prosince 1901 měl spolek první ustavující valnou hromadu v hostinci pana Poláka. Ač bylo velmi špatné počasí, sešlo se mnoho včelařů a hostí i ze vzdálených obcí. Po přečtení stanov byl zvolen sedmičlenný výbor.

Do prvního výboru byli zvoleni:

František Svoboda, učitel ze Stehelčevsi, předseda — Jan Tauš, mistr zednický z Kladna, místopředseda — Václav Střihavka, obchodník ze Stehelčevsi, jednatel — Matěj Kabát, úředník z Vrapic, pokladník

Členy výboru se stali:

Jan Čapek, farář z Vrapic; Josef Sládek, dozorce z Dubí a Josef Krob, tesař ze Čvrčovic. Této památné schůzi byli dále přítomni: Čeněk Včelák, obuvník z Dubí, Antonín Šimandl, řídicí učitel ze Družce, Boh. Kuchař, Matěj Beneš, řídicí učitel, František Benda, statkář, V. Vintrich, J. Knor, mlynář, František Pomajzl, statkář; všichni ze Stehelčevsi.

Dne 1. dubna 1901 zemřel v Kolči u Slaného jeden z nejstarších včelařů, František Švarc, ve stáří 79 let. Jeho včelín, kde již od roku 1860 byly pěstovány vlašské včely, byl navštěvován včelaři ze širokého okolí. (Jeho syn Václav Švarc založil roku 1879 v Kolči závod na výrobu úlů a včelařských potřeb.)

Kladenský spolek se v roce 1902 zúčastnil spolu se spolkem slánským krajinské výstavy v Kladně. Protože nebylo peněz, bylo nutno žádati výstavní výbor, aby poskytl

Václav Střihavka

Josef Krob

místo zdarma nebo za poloviční cenu. Žádosti bylo vyhověno. Všechny práce provedli včelaři zdarma. Vystavovali: V. Švarc, Matěj Kabát, Jan Tauš, Josef Krob a Antonín Šimandl. Tak mladičkový spolek, a nebáli se; k práci přiložili však i své srdce. A vyplatilo se jim to: obdrželi nejvyšší uznání z úst Jeho Excelence p. místodržitele a okresního hejtmana a čestný diplom, který je dodnes v úschově ZO, dále dvě pochvalná uznání a dvě stříbrné medaile (Ant. Šimandl a Fr. Svoboda).

Na konci roku 1903 měl kladenský spolek 125 členů a 156 včelstev. Tak slibný začátek, ale již začaly těžkosti. V tomto roce rezignoval dosavadní předseda Fr. Svoboda (byl přeložen do Horního Bezděkova jako řídicí učitel). Na jeho místo byl zvolen Jan Tauš, Josef Krob byl zvolen za místopředsedu. Jan Čapek odešel na jinou faru, místo něho byl zvolen V. Brabec, farář z Vrapic. Všichni zvolení slíbili, že jejich snahou bude rozkvět a zdar našeho včelařského spolku a včelařství vůbec. Tento svůj slib splnili.

V roce 1904 byl včelařský spolek ze Stehelčevsi přeložen do Kladna. První jeho schůze byla 17. dubna v hotelu „Bílý beránek“. Jedním z prvních činů tohoto spolku bylo, že pojistil na své útraty 266 včelstev se včelíny v ceně 9 500 K. A semen co bylo rozdáno, těžko by se spočítalo.

Po resignaci onemocnělého předsedy Jana Tauše v roce 1906, byl na jeho místo zvolen Josef Krob, tesař při hutích PŽS v Kladně.

V roce 1907 přišel do výboru jako jednatel a pokladník Petr Jindra, snaživý učitel a výborný včelař, který byl v roce 1910 zvolen též členem výboru a knihovníkem ZÚSV v Praze. Nastala doba rozkvětu našeho spolku.

V důsledku přeložení sídla spolku do Kladna byla provedena změna stanov, která došla schválení c. k. místodržitelství v Praze pod číslem 138222.

Jistě bude mnohého zajímat, že to byl Kladeňák František Straka, naddůlní a včelař, který vynalezl kontrolní rámeček. V Čechách první užíval kontrolního rámečku ve včelstvu od roku 1907—1909. Podal o tom zprávu ve Včelaři. Teprve později, vlivem německým, začalo se říkat kontrolnímu rámečku „stavební“, jako by měl sloužit jen stavbě včel.

V roce 1912 zemřel po dlouhé a těžké nemoci Jan Tauš, všeobecně vážený mistr kladenských hutí. Zesnulý byl zakládajícím členem, od roku 1901 místopředsedou a v letech 1903—1906 předsedou. Byl vzorným včelařem a pro svoji milou povahu všeobecně ctěn. Na jeho vzorném včelíně se

konaly velmi často ukázky práce pro začátečníky i pokročilé.

Dne 29. června 1914 byla otevřena „První letní kurzovní škola“ v Kolči-Tejnici, pod staroslavnou Budčí. Za hojně účasti hostů a včelařů z celého okolí byla odevzdána svému účelu. K této škole patřilo i 50 úlů se včelami. Byla zbudována nikoli pomocí státní, jako kdysi včelařská škola v Novém Kníně, nýbrž tichou skromnou prací ze skrovných prostředků soukromých.

Nastala světová válka. I naše včelařská rodina byla metlou války zasažena. Zabráním veškeré dopravy k vojenským účelům byla znemožněna dodávka cukru, včelstva nemohla být včas pokrmena a tím velice utrpěla.

Přes všechny těžkosti šel život dál. Z Kladna odejeli mladí na staroslavnou Budeč. Odtud navštívili krásnou včelařskou školu v Tejnici, jakož i vzorný včelín pana Švarce. Výklad jim podali s nevšední ochotou páni Švarcové, mladší i starší.

Ve válečné době odešel jeden z nejlepších — Petr Jindra — ve věku 47 let (od roku 1904 až do své smrti zastával funkci jednatele a pokladníka). Pro své zásluhy o rozkvet spolku byl jmenován jeho čestným členem. Byl to vzácný muž, ryzího charakteru. Všechn svůj volný čas věnoval včelařství a práci organizační. Zastával též úřad kočovného učitele v různých organizacích. ZÚVČ mu prokázal poslední poctu vysláním svých zástupců na pchřeb — V. Šmidlíka, jednatele a čestného člena V. Novotného.

V roce 1918 přichází jako pokladník Dr. Josef Žofka. V té době byl zvolen předsedou Jaroslav Maxant, mistr dílen ve Vrapicích, jednatelem Lad. Mottl, účetní spořitelny v Kladně.

V roce 1920 byly nové volby. Členové výboru byli voleni na tři roky: Josef Krob, předseda, Dr. Josef Žofka, jednatel, Ant. Novák, místopředseda, Jaroslav Loučan, pokladník. Při této schůzi byla uctěna památka Václava Švarce z Kolče, který zemřel 26. 9. 1920. Jeho úly, které vznikly pod staroslavnou Budčí, byly nazvány úly Budečské. U nás konal Václav Švarc mnoho přednášek. Roku 1882 založil spolu s Antonínem Kozákem „Včelařský spolek pro okres slánský“ a byl jeho jednatelem do roku 1903. V létech 1891—1893 byl jednatelem ZÚVČ v Praze, kde na jeho popud byla založena knihovna. Vydával „Praktický rádce včelařů“, celkem deset ročníků a včelařské kalendáře. Byl zakladatelem „První kurzovní školy“ v Tejnici.

V létech první světové války byl život spolku velmi těžký. Největší zásluhu o udržení spolkového života měl předseda Josef Krob. Celý svůj život věnoval výhradně včeličkám a or-

ganizační práci. Příklad se o založení našeho spolku, byl jeho spoluzakladatelem, od roku 1901 byl ve výboru, zastával pak funkci místopředsedy, později se stal předsedou a v této funkci zůstal až do své smrti. Měl bohaté zkušenosti praktického včelaře a zkušeného organizátora. Zemřel v září r. 1935.

Posledním ze zakládajících členů zůstal Čeněk Včelák, tichý dobrý člověk, který miloval nejen svoji rodinu, rodnou hroudu, ale i své včely. Zemřel v roce 1937.

V době druhé světové války byl předsedou kladenského spolku včelařů Josef Karfus. Při schůzi 31. 3. 1939 bylo usneseno: „I nadále budeme vyvíjet svoji činnost, ježto jsme si plně vědomi velikého národohospodářského významu včelařství.“

Přišel rok 1942. V tragických dnech vypálení Lidic zahynuli i tamní včelaři, Václav Zelenka a staříčský lidický farář Josef Štemberka.

Předseda Josef Karfus, poctivý dobrý včelařský pracovník se sice konce světové války dočkal, ale jeho radost ze svobody byla velmi krátká. Zemřel v roce 1946. V těžkých dobách vedl náš spolek svou pevnou rukou plných 11 let.

Na jeho místo nastoupil pak Jindřich Falber, učitel průmyslové školy, dále ve výboru zůstal Dr. J. Žofka, jako jednatel a B. Novák, jako pokladník.

27. května 1951 se konala důstojná oslava 50letého výročí Včelařského spolku pro Kladno a okolí. Předseda Jindřich Falber při této příležitosti vyzdvihl práci našeho dlouholetého jednatele Dr. J. Žofky a za spolek mu udělil titul čestného předsedy. Odevzdal mu plaketu a diplom za jeho 31letou práci.

RNDr. Josef Žofka

RNDr. Josef Žofka, profesor reálky v Kladně, se narodil 22. února 1890 v Nové Telibí u Mladé Boleslavi. Včelařství se věnoval od mládí. Roku 1918 byl zvolen pokladníkem kladenského spolku včelařů a v roce 1920 se stal jeho jednatelem a v této funkci setrval plných 31 let.

Již v roce 1921 byl zvolen do výboru ZÚVČ v Praze. V roce 1936 se stal náměstkem starosty ZÚVČ. Byl členem redakční rady Českého včelaře a pilným spolupracovníkem včelařského tisku. Stal se též včelařským učitelem za II. obvod — Beroun, Dobříchovice, Kladno, Smíchov, Unhošť a Zbraslav.

Jeho včelařská činnost byla rozsáhlá. Vykonal na sta přednášek.

Velkou pozornost věnoval dr. Žofka pastevním otázkám. To byl jeho koníček. Pilnou badatelskou a šlechtitelskou prací se dopracoval mimořádného úspěchu; plných 16 let se snažil vypěstovat červený jetel s kratšími trubkami, aby měly včely snazší přístup k nektaru. A skutečně se mu podařilo zkrátit trubky květu jetele až o 3 mm. Jeho výzkum byl sledován s velkým zájmem i v cizině. V srpnu roku 1929 se zúčastnil Všeslovanského sjezdu včelařského v Poznani a přednesl tam originální referát „Jetel červený krátkotrubný“. Na včelařské schůze přicházel vždy, máje náruč plnou medonosných rostlin, a učil včelaře je znát.

V roce 1945 založil včelařský spolek v Chomutově.

Dr. Žofka zemřel 2. června 1957 a je pochován v Březně.

Při schůzi na oslavu padesátého trvání spolku byl zvolen nový výbor: Jindřich Falber, předseda, Josef Smetana, místopředseda, Václav Smetana, jednatel, Antonín Dudek, pokladník.

V srpnu 1957 konal spolek mimořádnou valnou hromadu, na níž přijal nové stanovky a přijal změnu názvu na: „Základní organizace čs. svazu včelařů Kladno.“

Předsedou ZO se stal Karel Pavlík, v roce 1958 ho vystřídal Jan Radostný.

A včelařský život v naší organizaci šel dál, konaly se schůze, besedy, přednášky, zájezdy, prováděl se chov matek.

V roce 1960 nastoupil na předsednické místo Jaroslav Nešpor; při volbách nového výboru v roce 1963 zůstal i nadále předsedou, místopředsedou byl zvolen Miroslav Brož, jednatelkou Dagmar Brožová, pokladníkem Jaroslav Říha.

Po volbě tohoto výboru se práce v organizaci rozvinula novým směrem.

V lednu 1965 rezignoval pokladník J. Říha a místo něho byla zvolena Marie Taušová.

Za období pěti let (1963—1968) vzrostl počet členů naší ZO o 48, počet včelstev se zvýšil o 447, inventář a finanční prostředky ZO se zdvojnásobily. Knihovna se obohatila o 69 svazků a tím dosáhla počtu 220 knih. Pro potřebu členů byla zřízena dílna se základními obráběcími stroji a byl dán do provozu lis na výrobu mezistěn.

Velkou oblibu si získaly — jak u včelařů, tak i u široké veřejnosti — „Včelařské dni“, pořádané ZO. V jejich pestrém programu je pamatováno na přednášku, hudbu, básně aj. Nechybí ani lákavá tombola s perníkovým pečivem, umělecky

Oslava 65 let ZO. — Předseda, jednatelka, kronikářka.

zdobeným trpělivou prací naší jednatelky. Rovněž včelařské plesy, které konáme v Lidicích, se stávají dostaveníčkem včelařů a příznivců včelařství.

V roce 1966 se dostavil na výroční schůzi docent dr. Jaroslav Svoboda, ředitel Výzkumného ústavu včelařského v Dole. Se zájmem vyslechl zprávy o činnosti naší organizace a pochvalně se vyjádřil o naší pečlivé práci.

V listopadu 1966 se konala slavnostní včelařská beseda na počest 65 let trvání naší ZO. Byla to skutečně důstojná oslava tohoto výročí. Členové, kteří byli více než 30 let v ZO, obdrželi zde čestná uznání. Byl přítomen předseda ÚV ČSV z Prahy Jaroslav Suchánek. Jeho návštěva nám byla všem velice milá.

Velmi těžce na nás dolehla smutná zpráva o náhlé smrti Josefa Kosiny, předsedy OV ČSV v Kladně a chovatelského referenta naší ZO, který zemřel na počátku října 1966. Ve včelařských besedách nás vedl svou „maturitou“. Byl to dobrý člověk, vynikající včelař a chovatel matek, Co v sobě měl, rozdál všem.

Místo dosavadního vydávání poukazů na zlevněný cukr, počal stát na zazimování včelstev vyplácet v roce 1966 částku 25 Kčs na každé přihlášené včelstvo, které obsedá nejméně sedm plástů (míry 39×24 cm).

Včelařský kroužek na 6. ZDŠ v Rozdělově, který pod vedením jednatelky ZO započal svoji činnost v roce 1964, ukázal výsledky práce na okresní výstavě přírodovědných kroužků, která byla uskutečněna počátkem října 1967. Mladí včelaři se zde pochlubili svými úspěchy, získali v tom roce 36,25 kg medu od dvou včelstev. Návštěvníkům přiblížili život včel několika hesly a v jejich koutku nechyběla ani perníková chaloupka. Tato expozice byla ohodnocena jako nejlepší, děti převzaly za ni knihu, obdržely diplom a zúčastnily se za odměnu zájezdu do Prahy. Mezi dětmi vzniklo přátelství, které zůstalo i tehdy, když byl kroužek nucen přestat pracovat. Včelstva, umístěná ve včelínu na školní zahradě počala totiž narušovat práce žáků na školním pozemku a ředitelství školy rozhodlo včelín zrušit.

V naší ZO se plně vžily pravidelné schůze, konané každou první středu v měsíci. Jsou vždy spojené buď s přednáškou nebo se včelařskou besedou.

Kladenští včelaři jsou přístupni pokroku ve včelařství, vždy se najdou nadšenci, kteří zkoušejí a propagují včelařské novinky či výzkumy, ať jsou to nástavkové úly nebo získávání mateří kašičky apod.

V roce 1970 se uskutečnil kurs pro včelaře-začátečníky. Po ukončení se účastníci kursu podrobili závěrečného pohovoru a bylo jim předáno osvědčení o jeho absolvování.

V říjnu 1970 převzala ZO od OV ČSV v Kladně čestné uznání za dobrou práci. Za obětavou práci pro včelařství udělil OV ČSV též diplom jednatelce ZO Dagmar Brožové, hospodáři Janu Radostnému a pokladní Marii Taušové.

Vstupujeme do jubilejního roku základní organizace. Jsme rádi, že jsme se mohli též podle svých sil podílet na dění včelařského života na Kladensku a přispět tím k jeho dobrému zvuku ve včelařském světě. Tak jako před sedmdesáti léty s radostí a s nadšením začínali naši předchůdci, tak chceme i my započítí léta následující.

MARIE TAUŠOVÁ
kronikářka

ČLENOVÉ VÝBORU ZO ČSV Kladno
V JUBILEJNÍM ROCE 1971

Jaroslav Nešpor	Lidice	předseda
Miroslav Brož	Rozdělov	místopředseda
Dagmar Brožová	Rozdělov	jednatelka
Marie Taušová	Kladno	pokladní
Josef Černý	Kročehlavy	zapisovatel
Jan Radostný	Dříň	hospodář
Alois Čapek	Dobrá	referent pro chov matek
František Černucký	Dobrá	pastevní referent
Josef Macák	Hřebeč	zdravotník
Josef Plešner	Běloky	racionalizační referent
Alois Sládek	Hřebeč	ref. družstevní a pro kočování
Antonín Chalupa	Kročehlavy	
Oldřich Šašek	Kladno	revizní komise
Jaroslav Trávníček	Kladno	
Jan Lizoň	Kladno	náhradník

FUNKCIONÁŘI BĚHEM SEDMDESÁTI LET

Předsedové:

František Svoboda	Stehelčeves	1901—1903
Jan Tauš	Kladno	1903—1906
Josef Krob	Kročehlavy	1906—1918
Jaroslav Maxant	Dubí	1918—1920
Josef Krob	Kročehlavy	1920—1935
Josef Karfus	Kročehlavy	1935—1946
Jindřich Falber	Kročehlavy	1946—1957
Karel Pavlík	Kladno	1957—1958
Jan Radostný	Dříví	1958—1960
Jaroslav Nešpor	Lidice	1960—dosud

Jednatelé:

Václav Střihavka	Stehelčeves	1901—1904
Matěj Kabát	Vrapice	1904—1906
Petr Jindra	Kročehlavy	1906—1917
Ladislav Mottl	Kladno	1917—1920
RNDr. Josef Žofka	Kladno	1920—1951
Václav Smetana	Švermov	1951—1963
Dagmar Brožová	Rozdělov	1963—dosud

Pokladníci:

Matěj Kabát	Vrapice	1901—1906
Petr Jindra	Kročehlavy	1906—1917
RNDr. Josef Žofka	Kladno	1918—1920
Jaroslav Loučan	Kladno	1920—1934
Bedřich Novák	Kladno	1934—1951
Antonín Dušek	Kročehlavy	1951—1963
Jaroslav Říha	Družec	1963—1965
Marie Taušová	Kladno	1965—dosud

POČET VČELSTEV A ČLENŮ
V POSLEDNÍCH LÉTECH
VZDY K 31. 10.

ZO ČSV KLADNO SDRUŽUJE
VČELAŘE Z TĚCHTO OBCÍ:

Rok	Počet včelstev	Počet členů	Kladno-město	Družec
1963	1383	210	Kladno-Kročehlavy	Hostouň
1964	1523	225	Kladno-Dříň	Hřebeč
1965	1574	241	Kladno-Dubí	Libušín
1966	1709	253	Kladno-Vrapice	Lidice
1967	1660	255	Kladno-Rozdělov	Makotřasy
1968	1830	258	Běloky	Přítočno
1969	1821	248	Buštěhrad	Švermov
1970	1878	240	Dobrá	Vinařice
			Doksy	

NĚKOLIK ZAJÍMAVOSTÍ

Nejstarším členem ZO ČSV Kladno je Bohumil Tauš z Kladna, který počátkem letošního roku oslavil 80. narozeniny.

Nejdéle organizovaným členem je František Spálenka z Buštěhradu. V letošním roce oslaví 75. narozeniny a plných 50 let je členem naší organizace.

Nejstarší úl, starý 150 let, má v Kladně Jaroslav Včelák. Úl se v této rodině dědí z generace na generaci. Po celých 150 let je osazen, pouze ve 2. světové válce zůstal po 2 roky prázdný.

V roce 1968 byla v naší ZO provedena statistika druhů úlů. Nejvíce jsou zde používány úly Budečáky (54,40 %), pak úl Nástavkový (14,14 %), Univerzál (14,09 %), Zasouvák (3,74 %), Čechoslovák (2,74 %), zbytek připadá na ostatní různé druhy úlů.

Průměrný věk členů naší organizace je necelých 53 a půl roku.

Průměrný počet včelstev na člena činí 7,8.

2 členové ZO mají více než 31 včelstvo, 41 členů vlastní od 11 do 30 včelstev, ostatní členové obhospodařují do 10 včelstev.

V Kladně, v tiskárně Jar. Šnajdra, se po řadu let tiskl časopis Český včelař. Bylo zde vytištěno též několik včelařských knih.

Mám Kladno rád . . .

Mám Kladno rád, když v tichu za večera
rudého slunce polévá je třpyt,
dvě věže jako obrovitá pera
ohnivým písmem píší na blankyt.

Dříve než z lesů tma se vplíží šerá,
zahoří v dálce jasných světél kmit;
zář rudá jako za císaře Nera
utlumí záplavou hvězd čistý svit.

Zčernalé střechy do stínu se řítí,
ve spleti ulic sta světél se vznítí,
dvě věže dopsaly, co prožil den.

Jen černé huti hučí v nočním tichu,
stroje se smějí ve ztřeštěném smíchu
té víle spanilé, jež sluje zen.

V sykotu páry, za rachotu stroje
zrychleným tempem bije lidská krev,
horečkou oko plá a rukou roje
tlumí a tiší strojů divý řev . . .

(Výňatek z „Ročenky pro Kladno a okolí 1925“.)

Stručná historie města Kladna

Kladno — město uhlí a železa. Je to čistě dělnické město. Nevedly zde žádné obchodní cesty, nestál zde žádný významný hrad. Kladno nemělo ve starých dobách důležitější podíl na veřejných událostech, jimiž by získalo nějaký historický význam.

O původu Kladna nemáme žádné určité zprávy. Byla to nepatrná ves, skrytá v hlubokých lesích, z nichž se zachovaly ty, které dosud město obkličují, dodávající mu svěžího vzduchu.

První historická zmínka o Kladnu je z roku 973, z doby vlády knížete Boleslava II. V té době byl v Kladně, na místě dnešního děkanského chrámu, postaven kostelíček a při něm fara, jejíž farář odváděl pražskému biskupovi takzvané desátky.

Pak se dějiny na dlouhou dobu odmlčely. O Kladnu se píše opět ve 13. století, že jeho držitelé byli zemani — Kladenští z Kladna.

Rod pánů Kladenských vymřel po meči — roku 1543. Posledním byl Zdeněk Kladenský z Kladna. Panství přešlo do rodu Žďárských ze Žďáru, jednoho z nejstarších rodů českých. Tento rod byl zpřízněn s rodem pánů Kladenských.

Po dobu držení Kladna rodem Žďárských, začala obec vzkvétat. Roku 1561 byla povýšena na městys. Kladno dostalo práva příslušná tehdy městům a městysům. Později zde byl zřízen lazaret, nejen pro čeleď panskou, ale i pro lid obecný, a také škola.

V roce 1670 zemřel poslední mužský potomek rodu Žďárských — František Adam Eusebius — neženat a bez potomků. Jeho jmění připadlo jeho pěti sestrám a kladenské panství později převzala jedna z nich — Marie Maxmiliána Eva Hieserlová.

Po vystřídání několika dalších dědiců koupila v roce 1701 panství kněžna Toskánská, která je v roce 1705 prodala klášteru Břevnovskému, který byl jeho posledním držitelem.

Vzhledem k dolování a rozvoji průmyslu nabývalo Kladno na významu a bylo roku 1870 povýšeno z městyse na město. Stalo se městem okresním a vyrostlo v mnohatisícové město, o němž se dnes mluví po celém světě. — [V roce 1814 mělo Kladno 655 obyvatel, r. 1850 — 2361 obyv., r. 1900 — 19 194 obyv., v roce 1970 dosahuje již 60 000 obyvatel.]

Příčinou velkého rozvoje města bylo objevení uhlí. O tom, že jsou v okolí Kladna uhelné vrstvy, byly domněnky již dříve. Několik podnikavců se snažilo o jejich odkrytí, ale podařilo se to teprve Janu Váňovi roku 1846. Nález stál za to a jeho rozsah vedl k postupnému otevírání několika uhelných dolů.

Na místo nálezů prvního uhlí na Kladensku byl postaven velký kámen, nazvaný „Váňův kámen“. Později na tomto místě vznikly hutě a kámen byl postupně několikrát přestěhován. Dnes tvoří doplněk sousoší horníků a je umístěn u budovy dnešního gymnasia. Je památkou na toho, jenž založil dnešní velikost a důležitost horního města Kladna.

Záhy po odkrytí uhlí v Kladně byl položen základ ke vzniku železáren r. 1854 a již r. 1855 bylo ve „Vojtěšské huti“ vypuštěno první železo, ze kterého byl na památku ulit 2½ m vysoký železný kříž a byl dán na kladenský hřbitov. Hutě v Kladně založila skupina podnikavců — Václav Novotný, Vojtěch Lanna, bratří Kleinové.

V dalších letech doly i železárny utěšeně rostly a město se stávalo těsným pro ty, kteří se přestěhovali do Kladna, aby zde našli obživu. Bylo nutno stavět nové domky i nové veřejné budovy. Celý ráz města se postupně změnil.

Dnes se město Kladno může pochlubit velkými sídlišti a dostává ráz moderního města.

Nejstarší kladenské památky

Skutečně starých památek má Kladno velmi málo. Nejstaršími památkami vůbec jsou dvě náhrobní desky — Jiřího Žďárského ze Žďáru (+1570) a jeho manželky Ludmily, rozené z Martinic (+1579) — umístěné v kladenském kostele.

Dále je v kostele cínová křtitelnice z r. 1689. Je to dar Maxmiliány Evy Hieserlové, rozené ze Žďáru. Tyto památky byly dříve umístěny ve starém kostele.

Nynější kostel je z r. 1898, skoro stejně stará je i radnice, postavená ve slohu novorenezačním.

Další významnou památkou je Mariánský sloup na hlavním náměstí. Toto sousoší z r. 1741 je zhotoveno podle nákresu známého stavitele Kiliána Ignáce Dienzenhofera. V Kladně se traduje, že mělo být původně umístěno na Karlově mostě v Praze, ale pro jeho rozměrnost a váhu bylo od tohoto úmyslu upuštěno. V nejnovější publikaci o Kladně „Nástin regionálních dějin okresu kladenského“ od dr. Kollera tuto versi autor vyvrací.

Jinou památkou je barokní stavba kaple sv. Floriána z 2. pol. 18. století, opět od K. I. Dienzenhofera. Rovněž kladenský zámeček byl přestavěn podle plánů tohoto stavitele.

Budova, kde dříve bývala lékárna „U české koruny“, je ozdobena sgrafity. Kromě ornamentů znázorňují sbírání léčivých rostlin a výjevy z lékárnického života. Podle návrhu Mikoláše Alše provedl sgrafita akad. malíř J. Bosáček.

Tisk Středočeské tiskárny, n. p., provoz 31, Kladno